

КОЛКО СТРУВА ПОТРЕБЛЕНИЕТО НА ВОДА:

- » над 80% от реките у нас са в лошо състояние, поради инфраструктурни проекти, изградени на диги и унищожаване на крайречна растителност;
- » човек ежедневно ползва около 80-100 л питейна вода, повечето от които изтичат в канала на банята и тоалетната;
- » битовата дейност на населението причинява около 30% от общото замърсяване на водите;
- » 30% от общото потребление на вода отива за производството на храна. Например 1 телешки хамбургер „гълта“ 2500 л вода, а за 0,5 кг пшеница са необходими 650 л вода;
- » всеки продукт, който използваме – дреха, парче хляб, козметика или лаптоп – се нуждае от вода за производството си. Например за една най-обикновена памучна риза са нужни 2700 л.

КАКВО МОЖЕМ ДА НАПРАВИМ:

- » монтирайте приставка за икономично ползване на вода на душа в банята и чешмите у дома – ще спестите вода и намалите разходите си;
- » следете за повреди и отстранявайте появили се в домакинството ви течове – за 24 часа капещ кран изпуска около 15-20 л вода;
- » поливайте градината си чрез система за капково напояване. Поливайте рано сутрин или късно вечер, за да не се изпарява част от водата;
- » съберете и сложете органична растителна маса (слама, дървесни стърготини, сухи листа, др.) около стъблата на растенията в градината. Така ще помогнете влагата да се запази по-дълго и ще обогатите почвата на хранителни вещества;
- » използвайте повторно отпадната вода от домакинството и банята за почистване на тоалетната или за поливане на градината;
- » събирайте и използвайте дъждовна или снежна вода за непитейни нужди – поливане, миене на двора и автомобила и т.н.;
- » купувайте и ползвайте перални и миялни машини, които имат икономичен режим на ползване на вода. Пускайте ги само като сте събрали достатъчно дрехи за пране и посуда за миене.

Проект „Съвместни действия за повишаване на осведомеността и активиране на местни власти и общности за реагиране на и адаптация към климатичните промени“ се финансира в рамките на Програмата за подкрепа на НПО в България по ФМ на ЕИП 2009 – 2014 г.

www.ngogrants.bg

Съставители:

Антоанета Йотова, експерт по политики и проекти за околната среда, Дима Котева, експерт „Устойчиво образование“, фондация „ЕкоОбщност“

Илюстрации: Марина Стоянова

Предпечат и печат: „Геософт“ ЕООД

Източници:

„Климатични промени“ и „Сушата в България“ под редакцията на проф. д-р В. Александров, НИМХ-БАН, 2010-2011.

„Всяка капка е от значение“, WWF, 2011.

„Основни източници за замърсяване на природните води“, Мая Петкова, ISSN 1314-5703.

Източници от Интернет.

Издание на фондация „ЕкоОбщност“, 2016

ул. „Феликс Каниц“ №13, 1612 София
тел./факс: 02 951 54 46
ел. поща: bepf@bepf-bg.org
www.bepf-bg.org

Настоящата публикация е създадена с финансовата подкрепа на Програмата за подкрепа на НПО в България по ФМ на ЕИП. Цялата отговорност за съдържанието ѝ се носи от фондация „ЕкоОбщност“ и при никакви обстоятелства не може да се приема, че тя отразява официалното становище на ФМ на ЕИП и Оператора на Програмата за подкрепа на НПО в България.

Отпечатано на рециклирана хартия

КАПКА ПО КАПКА – ВИР СТАВА

Как да спестим и да се погрижим за природата

www.eegrants.org

Усещате ли странното поведение на природата през последните години? Забелязвате ли необичайните проявления на времето? А зачестяващите разрушителни природни явления?

Какво се случва според вас? И как се отразява на живота ви и на начина, по който изкарвате прехраната си?

Чували ли сте за **климатичните промени**?

С **климат** обозначаваме характерния режим на времето за дадено място, осреднен за 20-30 г.

Под влиянието на различни фактори, климатът на Земята се променя в дългогодишен период от време и това е естествен процес. Днес обаче, поради интензивните човешки дейности, сме свидетели и потърпевши от неочаквано резките и екстремни изменения. Те бележат и новите условия на живот, към които трябва да се приспособим. Основна причина за това са т.нар. парникови газове, които водят до затопляне на атмосферата и повишаване на температурата на планетата. А оттук следват бурните прояви на времето (ураганни ветрове, внезапни порои, големи горещини и др.) и предизвиканите от тях бедствени ситуации в населените места.

■ НЕОБХОДИМАТА ПРОМЯНА

Тук ще намерите кратка информация как промяната на климата на Земята пряко влияе върху осигуряването на най-важните за оцеляването ни ресурси – водата и храната. Също така ще научите как с незначителна на пръв поглед промяна в начина, по който сме свикнали да пазаруваме и потребяваме вода, можем хем да спестим, хем да се погрижим за себе си.

Всички ние сме зависими от мястото, на което живеем. Ако помогнем на природата да бъде „здрава“, ще дишаме свеж въздух, ще пием чиста вода и ще можем да слагаме истинска храна на трапезата си.

■ „ДЕБЕЛ СНЯГ – ГОЛЯМ КОМАТ“

Още в древността хората са наблюдавали връзката на природните явления със своята земеделска дейност. А тя зависи от слънчевото греене, температурата, валежите и т.н. Прогнозите за страната ни казват, че в бъдеще ще зачестяват случаите на продължителни

периоди с високи температури и засушавания, гръмотевични бури и градушки, проливни валежи и тежки наводнения. Поради настъпващите изменения, през последните десетилетия вече се наблюдава намаляване на плодородието на земеделските земи, спад в продукцията, унищожаване на реколтата и др. А всичко това пряко влияе върху препитанието и осигуряването на храна на хората.

■ КАК ПРОИЗВОДСТВОТО НА ХРАНА СЪЗДАВА ПРОБЛЕМИ:

- » хранителната индустрия е сред главните причини за обезлесяването на все по-обширни територии, а горите имат основна роля за намаляване на парниковите газове във въздуха;
- » промишленото производство на все по-големи количества храна се нуждае от нови и нови площи, от електроенергия и вода, а това изчерпва ценни природни ресурси;
- » при производството на 1 кг говеждо месо се отделя 36,4 кг въглероден диоксид, което е равно на емисиите от автомобил, изминал 250 км;
- » огромното количество и разнообразие на хранителни продукти в търговската мрежа не позволява те да се изкупят изцяло в срока им на годност. Затова значителна част отива на сметищата. Това не само води до натрупване на все повече отпадъци, но от гниенето им се отделят парникови газове;
- » по данни на Българската хранителна банка, у нас всяка година се разхищават над 670 000 т храна. В световен мащаб около 30-50% от храната, която се отглежда или произвежда, отива на боклука;
- » колкото повече километри „пропътува“ храната, за да стигне до трапезата ни, толкова повече парникови газове се отделят.

■ КАКВО МОЖЕМ ДА НАПРАВИМ:

- » да купуваме предимно местни храни и сезонни продукти, които не са пропътували хиляди км, за да стигнат до нас. Хубаво е, че фермерски пазари се развиват във все повече градове в страната и от там можем да купуваме прясна и чиста храна, произведена близо до дома ни;
- » сами да отглеждаме храната си, спазвайки старите земеделски практики, незамърсяващи земята с изкуствени торове и пестициди;
- » да превръщаме градинските отпадъци в компост/тор, с който да обогатяваме почвата, вместо да отиват на боклука;
- » да използваме по-малко опаковки и торбички, когато пазаруваме, за да намалим количеството отпадъци;
- » да отглеждаме традиционни местни култури, които са по-устойчиви от хибридните сортове.

■ „ВОДА ГАЗИ, ЖАДЕН ХОДИ“

Водата е безценен природен ресурс с огромна важност за живота на Земята. Според резултати от изследвания, през изминалото столетие в страната са снижени водните запаси в много райони, поради намаляване на речния отток и тенденция към намаляване на дебелината на снежната покривка. Това води до недостиг на вода за бита, селското стопанство и промишлеността. От друга страна е увеличен рискът от наводнения, причинени от проливни валежи или от рязко затопляне и бързо топене на планинските снегове. Това обаче не допринася за попълване на водните запаси на дадените територии, а в комбинация с остаряла или проблемна инфраструктура във и около населените места, често води до бедствени ситуации. Според прогнозите, в страната се очаква затопляне и намаляване на валежите, особено през топлите месеци, което ще доведе до промяна във водните ресурси (до 40-50% намаляване на речния отток). А всеки човек и всяка производствена дейност имат нужда от вода.